

Önrendelkezés Európában - konferencia Bernben

2014. 10. 13.

A Berni Egyetem (Svájc) Földrajz Karának szervezésében háromnapos tudományos konferenciára került sor Önrendelkezés Európában – jelenkori kihívások a soknemzetiségű államok kisebbségi életében címmel. A rendezvény főszervezője Filep Béla előadótanár, az egyetem Kulturális Földrajzi Kutatócsoportjának vezetője volt.

9-11 October 2014

Department of Geography, University of Bern, Switzerland

Keynote speakers: Michael Keating, Professor of Politics, University of Aberdeen | Isabelle Schulte-Tenckhoff, Professor of Anthropology, Graduate Institute of International and Development Studies, Geneva

Panelists: Roger Albuayana, Secretary for Foreign and EU Affairs, Government of Catalonia | Richard Jones, EU Ambassador to Switzerland | Ewe Heppburn, Deputy Director, Academy of Government, University of Edinburgh
Peter Burkhard, Ambassador, Head of Mission, OSCE Mission to Serbia | Rita Izsák, Special Rapporteur on Minority Issues, Office of the High Commissioner for Human Rights, United Nations (TBC)
László Tőkés, Member of the European Parliament

Sponsored by:

A '90-es évek dél-kelet-európai és Kaukázus-vidéki erőszakos területi konfliktusaiból kiindulva a tudományos értekezlet azokat az egyre erősödő önrendelkezési törekvéseket is számba vette, melyek a kontinens szinte valamennyi részén, nevezetesen Spanyolországban (Katalónia), Nagy-Britanniában (Skócia), Belgiumban (Flandria) és Romániában (Székelyföld) erőteljes formában megnyilvánulnak. Az egyes munkacsoportokban – egyebek mellett – kiemelt módon tették vizsgálat tárgyává a posztsovjet térséghez tartozó Moldova (Gagauzia és Transznisztria) és Ukrajna (Krím-félsziget), valamint a nyugat-balkáni Bosznia-Hercegovina, Macedónia és Koszovó népeinek és nemzetiségeinek válságos helyzetét és az annak rendezésére irányuló nemzetközi erőfeszítéseket.

Egyik munkacsoport központi témáját a szecesszió képezte Pró és kontra a területi elszakadás kérdésében Európában címmel. Az ehhez kapcsolódó nyilvános vita meghívottai Skócia és Katalónia függetlenségükre irányuló népszavazásait elemezték.

Figyelemreméltó fejleménynek számít, hogy a nemzetközi politikai diskurzus napirendjén ma már Székelyföld területi autonómiájának kérdése is ott szerepel. A finnországi Åland-szigeti

önkormányzatról és a koszovói szerbek autonómiajogairól szóló mai ülészekon Benedek József és Bajtalan Hunor, a kolozsvári Babeş-Bolyai Tudományegyetem kutatói a folyamatban lévő romániai regionalizációs tervekről tartanak előadást, különös tekintettel a székelyföldi régióra.

A konferencia második nyilvános vitája – tegnap este – a Nemzeti kisebbségek Európában és a nemzetközi/külső aktorok szerepe címet viselte. Rudolf Burger berni újságíró közreműködésével Tőkés László európai képviselő, Peter Burkhardt, a szerbiai EBESZ-misszió vezetője és Isabelle Schulte-Tenckhoff genfi egyetemi tanár vettek részt az eszmecserén.

Erdélyi képviselőnk bevezető előterjesztését követően a moderátor első kérdése az volt, hogy Erdély el akar-e szakadni Romániától, és ezen a téren „modellnek” tekinti-e a skóciai önállósági törekvéseket. Válaszában Tőkés László Martin Schulz EP-elnököt idézte, aki egyik legutóbbi nyilatkozatában maga mondta, hogy Európában „teret kell nyitni az autonómia-törekvéseknek”, és hogy „a skót megoldás (az EU-n belül) a más régiókban felmerülő igények kielégítésére is modellként szolgálhat”.

Kérdésekre válaszolva képviselőnk bemutatta az Európai Néppárt képviselőcsoportjának támogatásával megjelentetett Európa tündérkertje, Erdély című kiadványukat, és ahhoz kérte a nemzetközi szervezetek – köztük az Európai Unió, az Európa Tanács és az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet – támogatását, hogy a többszintű erdélyi magyar autonómia kiépítése által segítsék megmenteni a hajdan „Kelet Svájcának” nevezett soknemzetiségű régiókat az asszimiláció és az etnikai homogenizáció pusztításaitól.

A szövetségi államberendezkedésre vonatkozó kérdésre válaszolva, az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács elnöke arról tájékoztatta a hallgatóságot, hogy államelnökjelöltjük, Szilágyi Zsolt egy föderális Románia autonóm történelmi régióinak a kialakítása mellett száll síkra.

Erdélyi képviselőnk egyként kiállott a krími tatárok, az ukrainai magyarok, románok és bolgárok, valamint a puszták létükben megkérdőjelezett moldvai csángók és szerbiai vlachok közösségi jogai védelmében.

A területi etnikai konfliktusok megoldása tekintetében az Európa Tanács 2003/1334. számú határozatát (Gross-jelentés) tartotta irányadónak, mely az egyes autonómiaformákat a leghatékonyabb konfliktuskezelő eszközként ajánlja a tagországok figyelmébe. A Kárpát-medencei Magyar Autonómia Tanács 2008-ban ennek tudatában fordult a bukaresti NATO-csúcstalálkozó résztvevőihöz, a világszervezet hathatós támogatását kérve külföldi magyar közösségeink autonómiájának a megvalósításához.

Az autonómia kérdése Románia számára nem problémát, hanem megoldást jelent. Magyarságunk és a többségi románság közös érdekében ezért harcolunk következetesen és kitartóan érte – összegeztem mondanivalóját európai képviselőnk.